

СОЦІАЛЬНА КОМПОНЕНТА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

канд. екон. наук **Сімахова А. О.**
*Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара*

В умовах глобалізації забезпечення рівних прав та можливостей для чоловіків та жінок набуває все більш актуального сенсу. У розвинутих країнах світу жінки вже давно займають лідируючі позиції в економіці, державному управлінні, бізнесі. Це стосується й соціальної економіки, де жінка має права на всебічну реалізацію власного потенціалу та можливостей.

Більш того, гендер все більше розглядається як складова стабільного соціально-економічного розвитку на макроекономічному та регіональному рівнях [1].

На глобальному етапі розвитку суспільства достатню увагу гендерній рівності приділяє Світовий економічний форум, який проводить дослідження такого показника як Індекс гендерного розриву [2]. 144 країни світу беруть участь у цьому рейтингу, який розраховується за 4 складовими: економічна участь та кар'єрні можливості; рівень освіти; рівень здоров'я і тривалість життя; політичне середовище.

Індекс гендерного розриву розраховується у діапазоні від 0 до 1, де 0 – повна нерівність чоловіків та жінок, а 1 – гендерна рівність. Завдяки цьому індексу можна порівнювати країни світу між собою та досліджувати прогрес у ситуації щодо забезпечення рівності жінок та чоловіків [3; 4].

Лідируючі позиції країн світу за Індексом гендерного розриву у 2017 році займають країни із розвинутою соціальною економікою (див. табл.1.) За даними таблиці 1, можна стверджувати, що 8 із 10 країн, які є лідерами за Індексом гендерного розриву у 2017 р. мають скандинавську, ліберальну та транзитивну моделі соціальної економіки [5]. Цей факт свідчить про те, що підвалини забезпечення соціальності є важливими для рівних прав та можливостей чоловіків та жінок.

Таблиця 1

**Топ-10 країн світу за Індексом гендерного розриву та його
складовими**

Країна	Ісландія	Норвегія	Фінляндія	Руанда	Швеція	Нікарагуа	Словенія	Ірландія	Нова Зеландія	Філіппіни
Рейтинг за Глобальним індексом	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Країна	Бурунді	Барбадос	Багами	Бенін	Білорусь	Ботсвана	Руанда	Норвегія	Намібія	Гвінея
Рейтинг за економічною участю та кар'єрними можливостями	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Країна	*									
Рейтинг за рівнем освіти	1									
Країна	*									
Рейтинг за рівнем здоров'я та тривалістю життя	1									
Країна	Ісландія	Нікарагуа	Руанда	Норвегія	Фінляндія	Ірландія	Бангладеш	Швеція	Франція	Німеччина
Рейтинг за політичним середовищем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

* Фінляндія, Словенія, Ірландія, Філіппіни, Франція, Данія, Канада, Латвія, Барбадос, Куба, Багами, Литва, Бельгія, Нідерланди, Австралія, Естонія, Ізраїль, Ботсвана, США, Ямайка, Люксембург, Лесото, Словаччина, Чехія, Бразилія, Мальта, Мальдіви.

**Руанда, Нікарагуа, Словенія, Намібія, ПАР, Латвія, Бурунді, Литва, Молдова, Аргентина, Колумбія, Албанія, Польща, Сербія, Панама, Монголія, Хорватія, Уругвай, Румунія, Венесуела, Сальвадор, Домініканська Республіка, Росія, Словаччина, Кенія, Киргизія, Чехія, Бразилія, Камбоджа, Свазіленд, Шрі-Ланка, Гватемала, Маврикій, Японія, Сирія.

Складено автором за даними [2, с. 10-11].

Лише дві країни з економікою, що розвивається – Руанда та Словенія входять до десятки країн-лідерів по забезпеченню гендерною рівністю. Це є позитивним, країни розвивають свою правову та демократичну базу. За першою складовою Індексу гендерного розриву – економічною участю та кар'єрними

можливостями – лише Норвегія серед 10 країн-лідерів має розвинуту соціальну економіку. За трьома іншими складовими в десятках лідерів переважають країни з розвинутою моделлю соціальної економіки.

Що стосується України у глобальному рейтингу гендерного розриву, то країна посідає 61 місце серед країн світу [2, р. 10, 328-329]. Найкращим є показник третьої складової рейтингу – рівень здоров'я та тривалість життя, за якою Україна посідає 28/51 місце. Проте, невисокий показник четвертої складової глобального індексу – політичне середовище – 103 місце у рейтингу. Отже, політична нестабільність є на заваді забезпеченню гендерної рівності в Україні. Розвиток соціальної економіки в країні дозволить вирівняти ситуацію щодо рівних прав жінок та чоловіків в Україні.

Найнижчі сходинки у рейтингу Індексу гендерного розриву займають країни, що розвиваються – Ємен (144 позиція), Пакистан (143), Сирія (142), Чад (141), Іран (140) [2, с. 11]. Країни, які мають конфліктні ситуації всередині, політичну нестабільність не проводять гідної гендерної політики.

Можна зробити висновок, що розвиток соціальної економіки у глобальному сенсі забезпечує гендерну рівність у країнах світу. Країни, які мають розвинуті моделі соціальної економіки забезпечують достатню рівність прав та можливостей для чоловіків та жінок, що є основним соціальним принципом – реалізація потенцій громадян на високому рівні. Для України як країни з транзитивною моделлю соціальної економіки важливим є досвід Словенії, яка теж має транзитивну соціальну модель та займає 7 місце за Індексом гендерного розриву.

Література:

1. Помаза-Пономаренко А. Л., Домбровська С. М. Гендерна складова стабільного соціально-економічного розвитку регіонів, безпеки та модернізації. *Гендерна політика очима української молоді* : матер. підсумк. конф. X регіон. конк. мол. вчених, Харків, 30 листопада 2016 / [за заг. ред.: Н. В. Бібік, Г. Г. Фесенко]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. С. 202-214. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/44350/>.
2. The Global Gender Gap Report 2017. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2017.pdf.

3. Фесенко Т. Г., Шахов А. В., Фесенко Г. Г. Гендерний індекс освіти як контекст інноваційних проектів в Україні. *Соціальні трансформації: сім'я, шлюб, середній клас та інноваційний менеджмент у країнах Нового Шовкового Шляху*: тези доп. II міжн. наук. конф. / відп. за вип. С. М. Головацька. Одеса: ОНМУ, 2017. С. 15-19.

4. Фесенко Т. Г., Шахов А. В., Фесенко Г. Г. Гендерні індекси як інструмент розбудови Нового Шовкового Шляху. *Соціальні трансформації: сім'я, шлюб, середній клас та інноваційний менеджмент у країнах Нового Шовкового Шляху*: монограф. Одеса, 2016. С. 89-92. URL: <http://www.osmu.odessa.ua/images/university/news/onmu2016.pdf>

5. Stukalo N. Simakhova A. Global parameters of social economy clustering. *Problems and Perspectives in Management*. 2018. № 16(1). P. 36-47.